

Tria snt quantitates praeas attributa. quorū ^u nēpe n̄
 habere contrariū³) cōit quant. 2° mō. Sū ē quia cōit
 ti n̄ tñ soli: cum cōiat et subis. 2° u^o (quod ē n̄ susci-
 pere magis & minus), ē et propriū 2° mō; quia cōit tñ:
 n̄ tñ soli; cum cōiat et subis. Jam de suscipere magis
 & minus progre loquendo, nihil aliud ē, qm̄ intēdi,
 aut remitti; Illa autē p̄ra dī, intēdi, aut remitti,
 cuius plures, aut pauciores, in eadem p̄e subiecti n̄atū
 recipiunt, ut se habent aliqua qualitates, v̄g calor,
 albedo, etc.

3° attributū nēpe ut in quantitatē res dicā-
 ti, proprie aequales, vel inaequales, cōit 2° mō quant.
 p̄ra. Sū ē, quia cōit soli; tñ, ac semp̄ ē in appo-
 si eadēlla.

Not. uerō ē, p̄ra dīcāti attributū n̄ intēgi de a-
 qualitati, vel inaequalitati actuali, s̄ de appo-
 sitionali; ac si diceret, propriū ē 2° mō quant. ut simi-
 lar res dicantē proprie aequales vel inaequales apti-
 tudine. Dicitō proprie, ut excludatē aequalitas, vel in-
 aequalitas perfectionis: p̄ qm̄ tres diuinae personae di-
 cuntē aequales. Dicitō p̄ra, ut excludatē s̄ba
 corporeae, quae licet proprie dicantē aequales, vel inae-
 quales; t̄d tñ, n̄ p̄se, s̄t rōe quantitatē hēnt. Dī apti-
 tudine, ut cōiat et unū quant. Si sola daretē t̄ mūdō; nō
 quis tane n̄ cēt actu agilis, vel magis, cēt tñ aptitudine.

Defendit

281
æquale, æt inæquale n̄ coit̄ soli quantitati. S̄s. ad
Argu^o N. Mai. Ad eius probem N. Min. Div^o e^o, quia
q̄is illa dua sub̄ta manerent in eodem sp̄cio sine
quant^o; n̄ dicerent̄ en̄ æquales, aut inæquales, quia
s̄ n̄ haberent p̄s capales eiusdem d̄æ æquationis,
& cõmensurõis. huiusmodi n̄ p̄s reperit̄ en̄ in
re suapee n̄a rectiva loci. qualis n̄ e^o sub̄ta, ut ex
ductis constat. Ad confir^o d̄m e^o duo pondera n̄ dici
æqualia, aut inæqualia proprie, s̄t̄ metaphoricè,
rõe s̄ gravitatis deorsum impellentis.

Art. 2°.

Solventi^o q̄d̄ dubia.

Rogisi^o æqualitas, aut inæqualitas totisump-
ta, sint relationes, an aliquid aliud? S̄s. rela-
tiones. R̄. quia id, quod consistit in mutua duo-
rum h̄icline, eaq̄ minime transcen^o, e^o relatio: s̄t̄
æqualitas, & inæqualitas consistunt in mutua du-
orum h̄icline, eaq̄ minime transcen^o. q̄ sint relatio-
nes. R̄. Min; quia æqualitas, & inæqualitas semp̄
reperiunt̄ in̄ duas quantitates, quor̄ nulla respici^o
aliã transcendentem. Ut in d̄æ p̄t; q̄ consistunt

in mutua

inmutua dicitur. hinc minime transenti.

Dicabitur 2° & relationes aequalitatis & inaequalitatis sint reales, an rōis? Res. in quantitatibus permanentibus (perse loquendo) sūt reales: in quantitatibus successivis (vg. in duobus motibus, aut in duobus temporibus) semper sūt rōis. Et i^o pars rōtionis, quia quā sita sūt realia reali distincta, & reali existētia, scilicet relationes, quae in illis fundantur, sūt reales: sed quantitates permanentes in q^o fundantur aequalitatis, & inaequalitatis, possunt t^o (perse loquendo) reales, realiter distincta, & realiter existētes; q^o aequalitas & inaequalitas, quae in illis fundantur, possunt esse reales, perse loquendo.

Probat^{ur} deinde 2° pars: quia quā in finitis relationibus deest aliqua ex tribus conditionibus ad relationes reales requisitis, tales relationes nō sūt reales, sed rōis. Aequi in duabus quantitatibus successivis v^{g.} in duobus motibus (quod est intelligi de duobus temporibus) deest saltem una conditio, nēpe ut sint simul existētes: q^o aequalitas & inaequalitas, quae in talibus quantitatibus successivis ex eveniunt, nō sūt relationes reales, sed rōis. Et Min; quia duo motus nō sūt realiter existētes: q^o deest illi una conditio requisita ad relationes reales. Pr^o Anis quia vel eēt realiter existētes, q^o sūt in fieri, vel q^o sūt

851
uel qu' sint in facto esse: n' primu^o, quia qu' sint in fieri, n' ex-
istunt simul in omnes suas p^{ar}tes, siquidem ista sint
fluxa, & n' permanentes. Hinc 2°, quia qu' sunt
in facto esse, iam nihil illorum existit. q^o n^o n^o q^o exist-
tunt reat^u com^o, qui reperit^u ad fundandas relati-
ones reales.

De p^{ri}mo q^ualit^{is}.

Quasi prima

Art. primo.

In quo constat fortis ratio q^ualit^{is}.

Qualitas formalis ratio est eius definitione cognoscit^u.
qua ita habet. qualitas est id, quod res dicit^u quales. hoc
est; qualitas est ens, quo subia proprie perficit^u, fouet^u,
& exornat^u; uel in e^ondo, uel in operando. per
partem tenet, intelligit^u ens p^{ri}mo, quod ponit^u loco
p^{ri}mo reliqua parte ponant^u lo d^uria, & per illa ex-
cludunt^u reliqua p^{ri}mo, quia n' ordinant^u ad
perueniendam proprie subia in e^ondo, uel in ope-
rando. Nam quantitas u^o ordinat^u ad exten-
dendam subia? uelatio ad referendam; & sic
de alijs, sola aut^u qualitas ordinat^u ad illam.

proprie

proprie percipiendam, & ornanda?

¶ 29. Colliges productam definitionem n̄ eē centem
sā descripiam quia n̄ constat d̄ gr̄e & d̄ria definiti.
Colliges² roīm formalem quā litatē consistere in eo,
quod sit perfectio, & ornatus (sū, ut ita loquar) per
ficiētia subā, uel in eēndo, uel in operando. e-
ius aut̄ effiū formalem nihil aliud eē, quam perfi-
re, & ornare, ac p̄tere ipsam subā in se eē, uel
in suo operari.

Quæstio productam definit̄ n̄ recte se habere.
quia si aliquis definir̄et quantitē eē id, quores
dicunt̄ quanta: et relationem eē id, quores d̄nt̄
relata, n̄ eēt tales definitiones recipiēda, quia n̄
bene explicarent formalem roīm quantitatis, aut
relationis: q̄ neq̄ recipiēda definitio qualitatis
(qua dicit̄ eē id, quores dicunt̄ qualis), siq̄dem n̄
bene explicat roīm formalem qualitatis. H̄y. i. N.
cont̄ d̄v̄e, quia definitio qualitatis, bene explicat
illius eētiam; eōq̄d̄ p̄r̄ illa p̄rt̄em (quores d̄nt̄
quales, qua idem ualēt, ac si dicer̄eō, | quores p̄o
percipiēti, & ornati in eēdo, aut in ornando |
sufficiēti explicat̄ effiū formale ipsius qualitatis,
Atq̄ p̄r̄ illas alias descripiōnes, n̄ bene explicarent̄
effiū formale, & cont̄ nec roīs formales quantitatis, aut
relationis, quia adhuc maneret obscurū quidnam eē
quantū

851
quoniam, aut si relatu? ideoq; tales definitiones n̄ sunt
recipiendae.

Quomodo qualitas diui- datur in quatuor spes

Sic est. qualitas, q̄ ē ḡis summa huius praemissi,
diuiditur adaequatē & proprie in quatuor spes (quae
sūt huius, & elispō: Natis pōa, & impōa; patibilis gli-
tas & passio; f̄ia & figura). Vt. quod diuisio sit im-
mediata, q̄ s̄. nit̄ indicet in̄ m̄bro diuidentia, &
diuisū: & inter illos quatuor spes, & qualitatem in
coi. p̄. deinde quod sit adaequata; quia 3. praedicta
membra exhaerunt totū diuisū: q̄ utq; h̄is (quae
s̄. exhaerant totū diuisū) probari p̄. ex tribus col-
lectionibus q̄. quatuor qualitatis spes colligi possunt,
& habent apud cursū illarū: ē secti. 2^a
& ipsius cursus 3° & D. Th^o. quam ut antiquior,
sic ueriores existimo. & quae sic probatur illud h̄is.
¶ Terc sunt spes qualitatis, quot sunt in deno-
minandi subiam quales accenti, & proprie: s̄. hi
modi sunt quatuor: q̄ quatuor sunt spes qualita-
tis p̄. Maior, quia ois qualitas uel afficit sabia³
per ordinē ad ois eē (sive a liogūm afficiat con-
uenienter, sive disconuenienter): uel afficit illa³
per ord.

per ordinem ad eius operari: vel per ordinem ad eius quanti-
 tatem, constituit primam spem: scilicet huius & dispositionis; si autem
 est primum operari, aut tunc ipsius operationis; si primum, tunc
 tunc est spem; si tunc illius operationis. Si quidem afficit incidi-
 nem ad eius quantitate, ita ut ex illa resultet, constituit
 quartam: quod quatuor sunt in denominandi subam proprie
 & accipit equaliter: et tunc quatuor sunt spes qualitates, ad quas
 pertinet omnis ois qualitates, sive sint nates, sive supinales.

Soluntur quaedam dubia.

Rogabis. & (Ex medicina collit. D. Th. 7) possit eadem q-
 litas realis in diversas formalitates per in illa distinctas, perti-
 nere ad diversas spes qualitates? Res. affirm. Quis cur et oppo-
 sita dicit, quia in seq. collationem D. Thomae. Per quia
 calor, v.g. est una qualitas realis: et in illa distinctas diver-
 sitates, seu formalitates per in illa distinctas pertinet ad diver-
 sas spes qualitates, nempe ad huius, naturam, potentiam, & partibilem
 qualitates: quod videtur. Res. affirm. quia calor, quatenus afficit
 ignem, convenienter ad eius naturam, pertinet ad huius; quatenus
 illi afficit ad eius operationem, est quod ipsius operari primum,
 pertinet ad naturam potentiam: quatenus denique est tunc ipsius operari
 per illa quod producit, pertinet ad partibilem qualitates. Quia & e-
 adem qualitates realis, in diversis fortibus per in illa distinctas, qe.

ad

ad diversas qualitates spes pertinere.
 Ques: Diversa spes constituitur per diversas formas. qd si calor pertinet ad diversas spes, constituetur qd diversas formas, ut in diu n. qd. quia id calor haberet diversas essentias, que per ipsas formas constituerent. R. Dico. cons. a seculo calorem sibi diversas formalitates, constituit per diversas formas: n. ita e. sibi eandem p. l. ite. neque male sequitur calorem habere diversas essentias: nam dicitur, opulerat, ut sibi eandem formalitatem includeret ipsas formas diversas.

Quod dicitur de illa quatuor. spes qualitates sint in prima, an subalternas? R. de subalternas. quia spes snt subalterna, que ita snt spes, ut sint et gra. snt illa quatuor spes qualitates ita se habet: sicut spes subalterna. R. sicut quia qualitates illas dividit in alias spes inferiores. ut hinc in varias spes hinc. ut q.

Quod dicitur 3. q. p. p. illa quatuor spes nec distinguantur reali, aut potest modaliter? R. neg. R. quia, ut p. d. ante diximus, eadem qualitates reales snt diversas formalitates p. in illis distincta, qd pertinet ad naturam potest. q. potestatem qualitates: q. mo. has spes, seu snt qualitates, que ad illas p. tinere, n. req. C. p. loquendo distinctione reali, aut modalis, snt in aliquo. sicut utraque.

Art. 3.

Quo modo distinguantur in se
p[ar]tes cuiusq[ue] sp[eci]ei qualitatis.

Quia Huius qualibet sp[eci]em qualitatis duob[us] modis appellavit.
1° in duas p[ar]tes, aut quasi p[ar]tes divisit. nempe i^o in hui[us] &
disposi[ti]oem. 2° in naturalem p[ar]tem & imperatam. Ita Dubitabit &
qualibet istar[um] p[ar]tium distinguitur c[on]tra ab altera. v.g. v.
hui[us] & disposi[ti]o distinguantur c[on]tra, an t[ame]n accit[ur] & sic de alijs
tribus sp[eci]eb[us].

1° de quatuor resolu[ti]o[n]ib[us], aduers[us] hui[us] hoc t[er]m[in]u[m] n[on] accipi,
pro uelle, aut n[on] uelle, qui consistit uel i[n] p[ar]tibus, sed pro qua-
litat[is] uel actus acquisita, aut saltem percipiente sub[st]antiam in
ord[ine] ad eius esse; quae ita definitur. Hui[us] est qualitas bene uel
male afficiens sub[st]antiam, quae difficile abijci potest. Deinde est
disposi[ti]o si accipitur hoc t[er]m[in]u[m] p[ro] dispo[n]it[ur]o[n]ib[us] dispo[n]entibus
n[on] ad recipienda p[ar]t[em] sub[st]antiam. sed pro qua licet pertine-
re ad prima[m] qualitatis sp[eci]em; quae ita definitur. Disposi[ti]o est qua-
litas bene uel male afficiens sub[st]antiam, quae facile abijci potest.

Quatuor resolu[ti]o[n]es q[ui] uarias cl[aus]ulas.

Sic q[ui] d[icitur] etc. Hui[us] & dispositio n[on] distinguuntur in se sp[eci]e, seu
c[on]tra, sed t[ame]n accit[ur]. (Sic cursus opp[os]it[us] dicitur). Pr[imo] & autho-
ritate phi[los]o[phi], qui multas in hui[us] id ostendit. 2° u[er]o, quia ex pel-
pe t[er]m[in]u[m] facile, uel difficile à sub[st]antia, n[on] arguit discrimen c[on]tra

181
et specificum, est acciēte. At qui huius & dispositio distinguit
in se se per huc, quod est facile aut difficile expelli (ut per
et illorum descriptio): quod signum est quod non est, et acciēte
distinguantur. Confitetur: quis si expelli facile, aut difficile au-
queret discrimen specificum, sequeretur calorem, quia est in igne,
distingui se ab illo, qui est in aqua calida (si quidem unus
difficile, alter si facile expellitur): sed huc nullus dicit: quod
nec illud.

Itaque in qualitate speciei in se, est qualitas efficiens sub-
stantiam per ordinem ad illius esse, ad quam prima species perti-
nent omnes qualitates, quae predicta modo subiecta efficiunt
substantiam: quod si predicta qualitates facile expellantur a sub-
iecto dicuntur dispositio; si autem difficile expellantur, huius quae
ad dicuntur in se esse huius & dispositio, idem ualeat, ac si di-
ceretur huius & dispositio pertinere ad eam speciem, quam non habet
propriam rationem, quo signum est. Atque his colligebatur, & dis-
positionem non specificam (ut multi uolunt) et eo, quod postu-
lent uel non possint eas faciles, uel difficiles expulsionis.
Neque ut eo se quae pendere deant, uel non pendere a causa
efficiente in fieri & conseruari. Nam haec discrimina
habent se quasi materia. non uero formaliter.

Quod est. Natus potentia & impotentia non distinguuntur in se
essentia, sed acciēte. quia quia facile, aut difficile agere
agere, aut resistere non arguunt discrimen essentiale. Neque
natus potentia, & impotentia distinguuntur per huc, quod est facile, aut

a gré agere utp^o (ut p^o ex illius definitiobus): q^o signu^o
 e^o quod aicnto in distinguant^o. p^o Mai: quia si facile pat
 aut a gré agere inducerent discrimen specificu^o, seque
 rec^o p^o in videndi sociis pueri, c^o diversa sp^o a p^o
 videndi glaucus senis (quia .s. illa facile h^o diffi
 cul^o ex d^oce^o r^oas operationes): sed hoc nemo doctus dicit:
 q^o neq^o illud. Itaq^o 2° qualis sp^o e^o qualitas afficiens sub^o
 per ord^o ad operio^o, sign^o illius p^oim. Itaque sp^o p^o
 tinent omnes qualis: q^oae productio^o subam afficiunt.
 sive alioquin facile, sive difficile aperi^o. Nam hoc
 discrimen accitantiu^o e^o.

3° cl^o. In actibus qualitas e^o passio n^o distingun
 tur in se e^onti, sed aicnto. It^o quia c^oliu^o p^omanere, uel
 breu^o transire, n^o e^o discrimen aicnto sed aicnto: sequi po
 tibilis qualitas e^o passio q^o illud in se d^oriunt u^o c^o
 p^oae collat^o de p^oibus: q^o n^o distinguunt^o aicnto, sed ac
 cidentales. It^o Mai: quia alioquin reboratio^o e^o ru
 bor e^o ueracundia contraxissent diuersa sp^o, quod tr^o
 n^o e^o d^om. Itaq^o 3° sp^o e^o qualitas afficiens subam, p^oord^o
 ad operatione^o, sign^o illius tr^ois: ad qua^o sp^o p^oinent ois
 qualitates, q^o s^ont tr^o operio^o, ut conceptus utp^o sive ali
 oquin breu^oiter transeant, sive diu p^omaneat.

4° cl^o. p^ora e^o figura n^o distinguunt^o in se e^onti, sed
 aicnto: p^o quia s^ont in subiecto actuali, uel e^otra subiecta,

e' discrimen in accente; sequi gra e figura q' hinc em dis-
crimen differunt. Cui constat ex illar' definitionibus?
q' n' distinguuntur ei'ntu, sed accente. conpr. quia a' loquid'
figura quadrata, quae e' in aliquo subto. vq. in lapide fo-
ret diuersa spei ab alia figura quadrata, considerata
absolute, & n' attendendo ad subto. quod n' n' e' dm.
Alioquin dicamus e' albedine, quae e' in subto. diue spei
ab alia albedine, quae uel sit, uel consideret extra sub-
iectu.

Quaest. 2.

De attributis qualitat'.

Tria s'nt qualitat' p'ales attributa. 1° quod e' habere
contrariu' nullomio p'ito e'nt' qualitati. i. nullo e'nt'
mis numeratis a Porphyrio. 2° quia nec e'nt' totu; cu'
n' e'nt' colorib' medijs. vq. flauo, aut uiridi: nec e'nt'
soli; cu' e'nt' e' al'gg. actionibus, & passionibus. 3° at-
tributa. quod e' suscipere magis & minus. i. intendi,
aut remitti. nullo e'nt' mis p'nto e'nt' qualitati. 2° quia
n' e'nt' totu; cu' n' e'nt' figuris; nec e'nt' soli; cu' e'nt'
al'gg. actionibus, & passionibus. 3° deniq' attributum
(q' e'nt' s'nt' qualit' res dicant' e'nt' 7), potest facile
dependere ei' propriu' e'nt'is, quia uel e'nt' e'nt' soli; n' e'nt' totu.

cu'

cu[m] propria similitudo n[on] uideat[ur] reperiri, nisi in quali-
tatebus, qua[m] intendunt[ur] & remittunt[ur]. Unde cu[m] multae
qualitate[s] n[on] intendant[ur] nec remittant[ur], sequi in multis n[on]
reperiri similitudine[m]. et contra hoc attributa n[on] corre-
ti.

Nihilominus d[omi]n[u]s e[st] cu[m] coi[n]sist[ent]ia, e[st] propriu[m] q[uo]d m[er]ito
si intelligat[ur] de similitudine, aut dissimilitudine agri-
tudinali propria, & p[ro] se. Cuius disimus intelligend[um] e[st] e[st]
3° attributu[m] quantitatis. ut s[ic] hoc attributu[m] coi[n]sist[ent]ia uni-
u[er]si qualitati, si daret[ur] in mundo. Item et excludat[ur] simi-
litudo int[er] duas substantias, qua[m] h[ab]et proprie[ter] alicui[us] similes, aut
dissimilitudines, id e[st] n[on] p[ro] se, sed r[ati]o[ne] qualitatis h[ab]ent. De-
niq[ue] ut excludat[ur] similitudo, aut dissimilitudo perfectionis,
per qua[m] duo Ang[eli], u[el] quatuor alicui[us] similes aut dissimiles
in nobilitate substantiali.

De modo attributi qualitatis.

Antequa[m] aut[em] cono[st]at[ur] attributu[m] solvendi. Not[andum] e[st] similitudi-
ne[m] q[uo]d ubi intelligit[ur] de dissimilitudine, posse e[ss]e duplicem: una[m]
qua[m] fundat[ur] in unitate sui coi[n]sistenti[ae], qualis e[st] illa q[uo]d
fundat[ur] seu dat[ur] int[er] duas albedines u[el] quatuor; Altera[m]
qua[m] fundat[ur] in unitate speciei, qualis e[st] illa q[uo]d dat[ur] int[er] duas
albedines, sive sint & que intense, sive una intensa;
Alte[ra] remissa. Unde colliges inter duas qualitates, u[el] inter
duas albedines, posse dari una[m] relatione[m] similitudinis
in gra[du] spe[ciei; Alte[ra] dissimilitudinis in gra[du] quodsi roges

159
uice uersa potest dari in duas qualitates. Similitudo in griali,
cuius dissimilitudine in specie, ut in una albedinem et aliam. &
in nigredine ut aliam. Sed negatur. Dicitur enim, quia similitudo grialis
semper eos sua natura suggerit specificas. Atque specie utraque, non suggerit
nec griali? & ideo se sine illa reperiri.

His positis: Dicitur enim simile, aut dissimile non coire
in qualitate. (cuius non coire qualitate in coire): sed non est proprium
et in se. Dicitur enim coire in qualitate in actu et exercitio. co-
me in illi in actu signato; quod satis est; ut dicatur coire
in qualitate. Videatur in Cont.

2°: quod dicitur esse simile coire et in qualitate: uel
sermo est de similitudine griali; uel specifico. Non enim est
similitudo grialis non coire omni qualitate; cuius multae (ut
in illis et uoluntas) non intenduntur, nec remittuntur; Non
2^a: quia alioquin duo alba, quorum unum esset ut octo; aliter, ut
una, de eorum similia: quod non uidetur dominum: quod nullam in dominum
hoc attributum esse proprium et in se. conficitur: quia si unitas in
specie, sufficeret, ut aliquid duo dicantur similia, sequeretur duas
quantitates eiusdem speciei, esse sitas in se: quia hoc attribu-
tum coiret aliter, praeterquam qualitate; et tunc non esset proprium
et in se. id

Ad arg. N. Mai. Nam hoc totum, non est sermo de simi-
litudine griali, aut de specifico, de tracie sumptis: sed de si-
militudine, prout abstractum a griali, et specifico, in
quod